

Buurvrouw Jansen

Tekst en fotografie Rob Vereijken

Binnen een paar weken heerst, vooral in het zuiden, de carnavalsdrukte. Bij mij blijft nog steeds één oud carnavalsdeuntje hangen, waarbij een paard in de gang stond. Tijdens zacht winterweer is een andere tekst toepasselijker: 'Er zit een mol in de gang bij buurvrouw Jansen'. Wat doet die mol bij zijn buurvrouw?

Mannetjes- en vrouwtjesmollen leven een groot deel van het jaar gescheiden in - eigen - ondergrondse gangen. Maar vanaf februari zijn er mannen die een doorsteek maken naar een gang van een buurvrouw. Eén vrouwtje krijgt vaak bezoek van verscheidene mannetjes.

Zij graaft een nestkamer waarin de jongen geboren worden. Als die te lang thuis blijven wonen, jaagt het vrouwtje haar kroost na twee maanden gewoon weg. Jonge mollen gaan dan vaak bovengronds op zoek naar een eigen leefgebied. Kwetsbaar als ze dan zijn, worden ze regelmatig verkeerslachtoffer of ze belanden in de maag van een uil, roofvogel of reiger.

De mol is het hele jaar actief. Hij kan ook maar een halve dag zonder voedsel. Zijn levensritme bestaat uit delen van acht uur: de helft ervan slaapt hij en de andere helft werkt hij aan het vullen van zijn maag. Het liefst eet hij regenwormen. Als hij actief is, loopt hij zijn gangenstelsel af in de hoop zo een lekkere hap te vinden. Worden er in regenwormrijke tijden meer wormen gevangen dan direct nodig, dan bijt de mol de kop van de worm eraf. Die blijft dan wel leven, maar kan er niet meer vandoor. Zo heb je een levende provisiekast voor moeilijke tijden. Maar die is alleen voor jezelf, want je buurman of buurvrouw blijft er mooi van af.

Wormen leven niet altijd op dezelfde diepte. In een bevroren bodem kruipen ze dieper weg, tot onder de vorstgrens. Om die toch te kunnen vangen, graaft de mol zijn gangen ook dieper. Tijdens zacht en vochtig weer kronkelen de wormen weer meer naar de oppervlakte. Dan zie je goed dat de mollen het eten volgen, omdat ze in korte tijd met hun

enorme graafpoten allerlei mollenritten in weilanden, sportvelden en gazons maken. Bij het graafwerk blijft meestal zand over. Dat duwt de mol op bepaalde plaatsen omhoog: de bekende mols-hopen. Niet iedereen is daardoor blij met een mol in de tuin. Toch heeft hij ook een zeer goede eigenschap: je strijkt hem nooit tegen de haren in. Zijn haar valt zowel naar voren als naar achteren in model; heel handig als je in je gang een keer achteruit wilt.

Het leven in een stad is voor de mollen moeilijker dan daarbuiten. Door de vele obstakels in de grond is het voor deze gravers moeilijk om zich te verplaatsen. Langs wegen en door parken en

villatuinen bereiken ze toch nog plekken midden in de stad. Met carnaval zijn de mollen misschien nog wel extra actief, want dit feest staat er om bekend dat veel kortstondige relaties ontstaan. Meer dan dat heeft een mol ook niet nodig.

Rob Vereijken is lid van de KNNV-afdeling Tilburg. Hij verzorgt voor het Platform Stadsnatuur Tilburg een maandelijks rubriek in de Tilburgse Koerier.